

Miroslav Horníček a S&Š

ŠÍMOVÁ, Barbara. *Miroslav Horníček a S&Š*. Brno, 2005. 9 s.
Seminární práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav
pro studium divadla a interaktivních médií.

OBSAH

1. Úvod	3
2. Miroslav Horníček a Jiří Šlitr	3
3. Miroslav Horníček a Jiří Suchý	4
4. Miroslav Horníček a Jiří Šlitr a Jiří Suchý	5
5. Miroslav Horníček a Semafor	6
6. Závěr	8
7. Použitá literatura	10

1. Úvod

Proč právě Miroslav Horníček? Protože mi prostě učaroval.

Je tomu několik let, kdy vysílalo rádio Alfa. Toto rádio bylo pro mne výjimečné tím, že se z něj každý den od půlnoci do brzkého rána linulo různé mluvené slovo v takzvaném Divadle pro vaše uši. A mezi nimi, také, proslovy Miroslava Horníčka. Neznám názvy desek či spíše CD ze kterých byly úryvky pouštěny, ale zato dodnes patří mezi mé nejoblíbenější. Vždyť právě tam jsem slyšela Horníčkovu vyprávění o cestě vlakem do Bulharska, mimo jiné také ve společnosti Jiřího Šlitra, který, když nadcházela noc, říká Horníček, „ohromil nás nápadem velmi prostým a slibným. ‚Všechny kufry‘, řekl Šlitr, ‚srovnáme do mezery mezi sedadly, čímž tato přestane existovat. Na jejím místě vznikne plošina, na které se dá ležet, plošina‘, jak zdůraznil, ‚nikoli nepodobná gauči‘“.

Nelze se při poslechu takovýchto historek nebavit, byť je slyším po desáté či po stopadesáté. Začala jsem tedy sbírat různé Horníčkovy nahrávky a knihy a byl mi čím dál tím bližší. Svým humorem, svou inteligencí a pohotovostí, a také svým specifickým a pro mne krásným způsobem vyjadřování. A tak je mi jasné, proč právě jeho Hovory patřily k nejoblíbenějším televizním pořadům, proč jeho knihy vycházejí stále znovu a znovu.

2. Miroslav Horníček a Jiří Šlitr

S Jiřím Šlitem se Miroslav Horníček seznámil prostřednictvím Václava Kopty, který pracoval na Barrandově jako asistent na filmové pohádce Byl jednou jeden král. Štáb včetně několika herců, tedy i pohádkového prince Horníčka, natáčeli silvestrovský pořad Sníh a smích pro televizi. Václavu Koptovi byl tehdy svěřen úkol občas něco

vybrnkat na klavír, ale protože mu na poslední chvíli přišlo do cesty něco jiného, poprosil Jiřího Šlitra, aby za něj zaskočil. Horníček o tomto setkání říká: „Tenkrát tam byl kdosi nový. Neznali jsme ho, nikdo z přítomných ho snad neznal, a on sám činil vše, aby byl nenápadnější než vzduch v tom shonu televizního studia. Totiž nečinil nic. Seděl u klavíru jak malá, tichá, modrooká myš, která s trochou zvědavosti a s trochou ostychu sledovala přípravy k natáčení. Řekli jsme mu, oč nám jde, a on nás pak doprovodil. Nevím už co hrál, nevím už, jak jsme se rozešli, ale od toho dne jsme už jaksi patřili k sobě.“¹.

Z tohoto, v podstatě náhodného, setkání pak vyústila spolupráce na zájezdech s pořady Humor není pro legraci, či Člověk mezi lidmi, k čemuž Jiří Šlitr už složil všechny písně a také navrhl výpravu. Později je pak režisér Myška přizval ke spolupráci na revue Adam a Eva v divadle ABC. To mělo právě pro Jiřího Šlitra nesporný význam, neboť jednak složil hudbu a také toto představení sám dirigoval; a především právě tam v někdejším Osvobozeném divadle začala Šlitrova cesta za úspěchem.

3. Miroslav Horníček a Jiří Suchý

Jméno Miroslava Horníčka zaregistroval Jiří Suchý už v roce 1955, a to, jak jinak, ve spolupráci s Janem Werichem.

Naproti tomu Miroslav Horníček v knize Hovory H z paláce K poznamenává, že Jiřího Suchého zprvu poznal jako grafika v Propagační tvorbě. Dále se ale shodují, že první větší setkání proběhlo v Redutě při vystoupení Akord klubu. Jak říká Jiří Suchý: „...A když jsem odolal a šel jsem hlouběji, tak tam byla Reduta,

---

¹ Jiří Šlitr, *Jiří Šlitr*. Praha, 1970, s. 11

vyložená takovým hrozným hnědým plyšem, kterej se mohl líbit leda štěnicím, a tam byla kapela Akord Club. V půl devátý se to rozjelo, začali hrát, a pak vždycky pro obveselení společnosti vpustili na scénu takovýho člověka – bylo to trochu surový, protože on nevěděl, jakou roli tam hraje. Byl přesvědčenej, že je rokenrolový zpěvák, a lidi se tomu smáli – to jsem byl já!“². Miroslav Horníček k tomu dodává: „A proto jsem tam šel, protože jsem slyšel, že to je první rokenrol v Praze a to bylo něco jako Coca-cola. Něco hrozného jako imperialismus! Já jsem slyšel, že rokenrol je tanec, při kterém se ženy obnažují a místnosti jsou demolovány. Tak jsem tam šel, protože dlouho už jsem neviděl demolovanou místnost. Při mé smůle zůstaly ženy oblečené a místnost bez úhony. Tak jsem tam za tebou chodil a tam jsme spolu navázali první osobní kontakt.“³.

Jiří Suchý se k tomuto okamžiku pak vyjadřuje také v *Knížce, anebo, Co mne jen tak napadlo*, a to přímo v kapitole věnované Miroslavu Horníčkovi: „A tento velvyslanec bohů vstoupil do lokálu, ve kterém jsem hulákal své písně, shovívavým uchem je vyslechl, nevysmál se mému diletantství, a naopak přišel za pár dní znovu a přivedl si sebou svého kamaráda Šlitra.“⁴.

4. Miroslav Horníček a Jiří Šlitr a Jiří Suchý

Jak již bylo řečeno v předchozí kapitole, seznámil se Jiří Suchý s Jiřím Šlitrem v Redutě na vystoupení Akord Clubu, a to v roce 1957. Dovolím si k tomuto momentu ještě jednu citaci, tentokrát z knihy Jana Koláře, *Jak to bylo v Semaforu*: „A právě v Redutě Miroslav Horníček seznámil Jiřího Suchého s Jiřím Šlitrem a předznamenal tak

---

²Miroslav Horníček, *Miroslav Horníček v Hovorech H z paláce K*, Praha, 1997, s. 145

³Miroslav Horníček, *Miroslav Horníček v Hovorech H z paláce K*, Praha, 1997, s. 145

⁴Jiří Suchý, *Knížka, aneb, Co mne jen tak napadlo*, Praha, 1986, s. 50

na celých deset let vývoj populárního pražského divadla: „O přestávce jsem si přisedl k Miroslavu Horníčkovvi a byl jsem představen dr. Jiřímu Šlitrovi. Mým textům se dostalo od obou jmenovaných pochvaly a pak došlo k věcnému jednání. Jiří Šlitr mně stručně navrhl, abychom se spolu pokusili stvořit několik písniček. Souhlasil jsem s tím, že psát texty na cizí melodie, odposlouchané ze všech možných rozhlasových stanic, není program. A tak jsme se onoho večera rozešli s tím, že dám Jiřímu Šlitrovi několik textů ke zhudebnění.“⁵.

Další spolupráce Miroslava Horníčka a Suchého a Šlitra spočívala v novém pořadu Pondělky s tetou v kavárně Vltava, což byly, opět slovy Jiřího Suchého „prazvláštní večery, které by se daly těžko k něčemu přirovnat. Zpíval jsem tu svou píseň Zlomil jsem ruku tetičce a Miroslav Horníček předčítal dopisy od oné pomyslné tety, odpovídal na dotazy, urážel mě, což byla naše smluvená hra, ale občas to někdo v publiku nepochopil a byl šokován, četl tu své nádherné povídky a dodával písňové texty, které Jiří Šlitr zhudebňoval.“⁶.

5. Miroslav Horníček a Semafor

Oficiální angažmá Miroslava Horníčka v divadle Semafor je vymezeno obdobím 15.5.1965 - 31.7.1968.

Ještě předtím však byl obsazen do role spisovatele v jedné z nejslavnějších semaforových her vůbec, v Člověku z půdy. Při premiéře ovšem nehrál Miroslav Horníček, byť jsou dochovány záznamy právě s jeho alternací, ale Miloš Kopecký.

---

⁵ Jan Kolář, *Jak to bylo v Semaforu*, Praha, 1991.s. 10

⁶ Jiří Suchý, *Knížka, aneb, Co mne jen tak napadlo*, Praha, 1986, s. 50

Po Člověku z půdy se Horníček v Semaforu podílel, už nikoli jako herec, nýbrž jako autor průvodního slova, na inscenaci Zuzana je sama doma; u návazného přestavení Zuzana je zase sama doma se pak Horníček spolu s pány Jiřím Suchým a Václavem Koptou řadí tentokrát k autorům textů písní. K tomuto je, soudím, třeba dodat, že Horníček je mužem mnoha profesí a směrů, ale nikde se o něm nehovoří jakožto o textaři. Navzdory tomu sám „mistr oboru“ Jiří Suchý podotýká: „Jako znalec přes tyhle věci mohu prohlásit, že Horníčkovy texty k písničkám byly neobyčejně kvalitní a nechápu, proč se nepovažuje za textaře.“⁷.

Dne 8. března 1964 se v Semaforu konala obnovená premiéra revue Šest žen, kde jednak Miroslav Horníček hrál roli muže s knihou, ale také se na textu podílel jako autor. Po tomto představení se Horníček Semaforu vzdálil a vrátil se, tentokrát již jako zaměstnanec divadla s vlastním pořadem zvaném Hovory přes rampu.

S nápadem na využití vypravěčských a také improvizčních schopností Miroslava Horníčka přišel Ján Roháč, jenž pak představení režíroval. Premiéra Hovorů přes rampu v Semaforu se konala 13. 11. 1965 a proběhlo celkem 63 repríz. To byl ovšem jen začátek, neboť představení slavilo takový úspěch, že s ním Miroslav Horníček jezdil na zájezdy po republice a dokonce přerostlo do televize, a postupně se stalo jedním z nejúspěšnějších původních pořadů.

Po Hovorech přes rampu se Horníček v roce 1966 objevil na jevišti divadla Semafor po boku Hany Hegerové v recitálu H+H, kde, jak je řečeno v publikaci 40let 40 her 40 tváří vydané ke čtyřicátým „narozeninám“ divadla Semafor, „do zpěvu Hany Hegerové zasahoval mluveným slovem“. O tři měsíce později v tomtéž roce byla pak na prknech Semaforu uvedena Horníčkovy hra Pokušitel, která se ovšem dočkala pouhých čtrnácti repríz.

---

⁷ Jiří Suchý, *Knížka, aneb, Co mne jen tak napadlo*, Praha, 1986, s. 50-1

V roce 1972 byla uvedena, podle Miloslava Šimka, první česká talk-show Zavěste prosím, volá Semafor, kde jak říká Horníček „něco povídal“ a roku 1979 pak Horníček spoluprací s Pavlem Bobkem v autorské hře Dva muži někde svoji působnost v divadle Semafor definitivně uzavřel.

6. Závěr

Ve výše uvedené práci jsem se pokusila alespoň náznakem zmapovat téma Horníček a S&Š, byť je to téma zasluhující si jistě více prostoru. K tomu by však bylo potřeba více pátrání a více zdrojů, neboť přesto, že to byl právě Miroslav Horníček, kdo stál u zrodu fenoménu Semafor, existuje dostupných pramenů k tomuto tématu žalostně málo.

Jsem si vědoma toho, že nejde přímo o esej, tak bych své dílo chtěla obhájit tím, že mi šlo o to, se dozvědět více i Miroslavu Horníčkovu jakožto téměř zakladateli divadla Semafor a z různých útržků informací poskládat ucelenější obraz co stálo za začátkem tohoto divadla. Často jsem také používala citace osob jichž se práce týká. Nebylo to ovšem z mé lenosti či neschopnosti popsat situaci vlastními slovy, neboť jsem toho názoru, že Horníček se Suchým sami nejlépe, výstižně a také s humorem a krásnou češtinou popsali uváděné situace, jež by bylo škoda shrnout jako pouhá fakta.

7. Seznam použité literatury

ŠLITR, JIŘÍ: Jiří Šlitr. 1. vyd., Praha: Supraphon, 1970

HORNÍČEK, MIROSLAV: Klaunovy rozpravy, Praha: Odeon, 1989

HORNÍČEK MIROSLAV: Miroslav Horníček v Hovorech H z paláce K. 1. vyd., Praha: Brána, 1997

SUCHÝ, JIŘÍ: Knížka, aneb, Co mne jen tak napadlo, Praha: Panton, 1986

KOLÁŘ, JAN: Jak to bylo v Semaforu. 1. vyd., Praha: Scéna, 1991

40 let 40 her 40 tváří. 1. vyd., Praha: Divadlo Semafor, 1999